

Brüssel, 9. detsember 2024
(OR. en)

16694/24

AGRI 875
AGRILEG 455
AGRIFIN 144
AGRISTR 97
AGRIORG 180

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	9. detsember 2024
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järeldused põllumajandustootjatele keskenduva 2027. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele 9.–10. detsembril 2024 toimunud nõukogu 4066. istungil heaks kiidetud järeldused põllumajandustootjatele keskenduva 2027. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika kohta.

Nõukogu järeldused

**põllumajandustootjatele keskenduva -2027. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika kohta:
konkurentsivõimelise, kriisikindla, kestliku, põllumajandustootjasõbraliku ja teadmistepõhise
tulevase ELi põllumajanduse suunas**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. VÖTTES ARVESSE Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 39 kindlaks määratud ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) õiguslikult siduvaid eesmärgesid, mille kohaselt 2027. aasta järgne ÜPP suurendab põllumajanduse tootlikkust, et tagada põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase, stabiliseerida turud, tagada varude kättesaadavus ja mõistlikud hinnad tarbijatele;
2. TUNNUSTADES Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu toimimise lepingus sisalduvaid horisontaalseid eesmärgesid, mida kohaldatakse kõigi poliitikavaldkondade ja seega ka ÜPP suhtes, sealhulgas ELi toimimise lepingu artiklis 11 sätestatut;
3. ARVESTADES, et järgmise mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekud esitab komisjon järgmisel aastal ning et need on põllumajanduse ja maaelu arengu poliitika seisukohalt väga olulised. Käesolevad järeldused ei mõjuta nendega seotud läbirääkimiste tulemusi;
4. TULETADES MEELDE Euroopa Ülemkogu 31. mai 2022. aasta järeldusi, milles rõhutati ÜPP tähtsust ELi panuses toiduga kindlustatusesse, ning Euroopa Ülemkogu 22. märtsi 2024. aasta järeldusi, milles rõhutati ÜPP olulist rolli seoses vastupanuvõimelise ja kestliku põllumajandussektoriga toiduga kindlustatuse, liidu strateegilise autonoomia ja elujõuliste maakogukondade väärtuse seisukohast. Euroopa Ülemkogu toonitas samuti, et põllumajandustootjad vajavad stabiilset ja prognoositavat raamistikku, sealhulgas selleks, et aidata neil toime tulla keskkonna- ja kliimaprobleemidega;

5. TULETADES MEELDE, et praeguse ÜPP uute nõuete vastuvõtmine tekitab põllumajandustootjate seas tõsist muret ning et kaasseadusandjad reageerisid sellele ÜPP teatavate põhinõuete muutmisega;
6. VIIDATES nõukogu järeldestele ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni kohta, mis kiideti heaks 20. novembril 2023 Hispaania eesistumise ajal;
7. VIIDATES eesistujariigi järeldestele põllumajanduse tuleviku kohta ELis, mida toetasid 26 liikmesriiki ning mis võeti vastu 24. juunil 2024 Belgia eesistumise ajal;
8. TULETADES MEELDE 27. juunil 2024 vastu võetud strateegilist tegevuskava, milles sätestatakse ELi poliitilised prioriteedid aastateks 2024–2029, sealhulgas asjaolu, et Euroopa Liit edendab konkurentsivõimelist, kestlikku ja vastupanuvõimelist põllumajandussektorit, mis tagab jätkuvalt toiduga kindlustatuse ja elujõulised maakogukonnad. Samuti rõhutatakse tegevuskavas vajadust tugevdada põllumajandustootjate positsiooni toiduainete tarneahelas, jätkates samal ajal looduse kaitsmist ja ökosüsteemide kahjustumise tagasipööramist ning tugevdades veealast vastupanuvõimet kogu liidus;
9. VÕTTES TEADMISEKS 18. juulil 2024 avaldatud poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjoni koosseisule (2024–2029), milles rõhutatakse konkurentsivõimelise, kestliku ja vastupidava põllumajandus- ja toidusüsteemi loomise tähtsust; toonitatakse, et on oluline, et põllumajandustootjatel oleks õiglane ja piisav sissetulek; kinnitatakse vajadust premeerida põllumajandustootjaid, kes töötavad loodusega käsikäes, säilitavad meie elurikkust ja looduslikke ökosüsteeme ning aitavad vähendada meie majanduse süsinikuheidet teel kliimaneutraalsuse saavutamisele 2050. aastaks; kutsutakse üles kaitsma Euroopa enda toidualast sõltumatust ning tunnistatakse vajadust uue Euroopa veemajanduse kriisivalmiduse strateegia järele, et tagada allikate nõuetekohane haldamine;
10. VÕTTES TEADMISEKS muude tulevast ÜPPd käsitlevate algatuste tulemused, näiteks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse „2027. aasta järgne ühine põllumajanduspoliitika“ ja aruande, mis põhineb strateegilisel dialoogil ELi põllumajanduse tuleviku üle;

Põllumajandustootjatele keskenduv tulevane ÜPP, millega premeeritakse
põllumajandustootjate jõupingutusi

11. TOONITAB, et ÜPPga toetatav ELi põllumajandussektor pakub ühiskonna nurgakivina kõigile ELi kodanikele kvaliteetset ja taskukohast toitu ja avalikke hüvesid ning et sellel sektoril on strateegiline roll elujõuliste ja mitmekesiste maapiirkondade ja põllumajandustegevuse säilitamisel kogu liidus, samuti toiduga kindlustatuse, euroopaliku eluviisi, kultuuritraditsioonide ja ökosüsteemide säilitamisel;
12. RÕHUTAB, kui tähtis on usaldusel põhinev partnerlus põllumajandustootjatega ning vajadus seada põllumajandustootjate huvid ÜPP keskmesse, et täita edukalt tõhustatud poliitikaeesmärke. TOONITAB, et ÜPP peaks jätkuvalt olema strateegilise tähtsusega ühine poliitikavahend, eelkõige arvestades selle asendamatu panust toiduga kindlustatusesse ja toiduohutusse Euroopas ja maailmas. RÕHUTAB vajadust eri poliitikavaldkondade vahelise sidususe ja koostoime järele ning põllumajandusele ja maapiirkondadele avalduva mõju nõuetekohase hindamise järele;
13. MÄRGIB, et ÜPP jaoks on vaja sihtotstarbelisi ja asjakohaseid ressursse ja vahendeid, et tõhusalt vastata selle mitmete eesmärkidele, ning et ÜPP toetuste, eelkõige otsetoetuste õiglane jaotamine liikmesriikide vahel on tundlik küsimus ja sellele tuleks leida asjakohane lahendus, ilma et see piiraks järgmist mitmeaastast finantsraamistikku;
14. MÄRGIB, et ÜPP sobib põllumajandusfondide poliitikapõhiseks jaotamiseks, ning KUTSUB seetõttu TUNGIVALT ÜLES säilitama eraldiseisva ja sõltumatu ÜPP, mis koosneb kahest suurema sidususega sambast;
15. NÕUAB tugevaid esimese samba meetmeid, mille puhul otsetoetused, tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus ja valdkondlikud sekkumised toetavad põllumajandustootjate sissetuleku stabiilsust ja stimuleerivad nende panust rohepöördesse ning mille puhul turumeetmed toimivad kriisi ajal turvavõrguna;

16. RÕHUTAB vajadust jätkata maaelu arengule pühendatud tugevate teise samba meetmetega, toetades maapiirkondade elujõulisust vahendite abil, mis hõlmavad põllumajanduslikku ja mittepõllumajanduslikku tegevust ning rahastamisvahendite kasutamist, muu hulgas selleks, et aidata kaasa rohepöördele;

Konkurentsivõime suurendamine ja põllumajandustootjate positsiooni parandamine toiduainete tarneahelas

17. RÕHUTAB, et lisaks ÜPP turule orienteerituse säilitamisele on vaja parandada toiduainete tarneahela toimimist, lisandväärtuse jaotamist ja põllumajandustootjate tasustamist suurema läbipaistvuse, parema lepingute sõlmimise, põllumajandussektori korralduse ja koostöö, kestlikkuskokkulepete edendamise, lühikeste väärtusahelate ja ebaausate kaubandustavade vastase võitluse kaudu;
18. TOONITAB, kui oluline on põllumajandustootjate sissetuleku stabiilsus, mistõttu on vaja rakendada sissetulekutoetuse põhisummat, et säilitada majanduslikult elujõuline ja konkurentsivõimeline põllumajandustegevus ja toidutootmine kõigis ELi piirkondades;
19. RÕHUTAB põllumajanduslike pereettevõtete, sealhulgas väikeste pereettevõtete tähtsust Euroopa põllumajandusmudeli olulise varana ning KUTSUB ÜLES võtma sihtotstarbelisi ja lihtsaid meetmeid nende põllumajandustegevuse toetamiseks, võttes arvesse piirkondlikke ja kohalikke eripärasid;
20. TUNNISTAB, et negatiivse suundumusena kasvab põllumajandustootjate keskmine vanus ning et tähtis on piisav põlvkondade vahetumine ja naiste suurem osalus – need on vajalikud põllumajandusliku tootmise järjepidevuse ja maapiirkondade elujõulisuse tagamiseks, ning KUTSUB seetõttu ÜLES noori põllumajandustootjaid veelgi rohkem toetama; aitama neil alustada või jätkata põllumajandustegevust; hõlbustama juurdepääsu rahalistele vahenditele ja põllumajandusmaale; stimuleerima põllumajandusettevõtete üleminekut, et muuta põllumajandus nooremale põlvkonnale ja uustulnukatele atraktiivsemaks;
21. TOONITAB, et investeeringuid on vaja toetada, et edendada konkurentsivõimet ja kestlikkust kogu toiduainete tarneahelas ning täiustada maapiirkondade taristut. RÕHUTAB vajadust parandada juurdepääsu rahastamisele ja veelgi hõlbustada rahastamisvahendite kasutamist;

22. TOONITAB, et põllumajandustootmine looduslikust eripärast tingitud piirangutega aladel nõuab suuremaid jõupingutusi, samas kui põllumajandusliku tegevuse ja inimeste kohaloleku säilitamine on nende alade ökoloogilise, sotsiaalse ja majandusliku tasakaalu tagamiseks selgelt vajalik; seepärast võib põllumajandustootjatele hüvitada nendes piirkondades tehtud jõupingutused, tekkinud lisakulud ja saamata jäänud tulu;
23. TUNNISTAB saarte ja saareriikide, suure rahvastikutihedusega piirkondade, mägipiirkondade, äärealade ja põhjapoolsete piirkondade ning (kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 349) ELi äärepoolseimate piirkondade põllumajanduse eripära ja vajadusi, mis tingivad erikohtlemise vajaduse;

Põllumajandustootjasõbralik rakendamismudel

24. TUNNISTAB, et ÜPP vahendite tulemuspõhine rakendamismudel pakub liikmesriikidele paindlikkust ja tuleks seetõttu säilitada, kuid RÕHUTAB, et olemasolevad normid ja menetlused on toonud kaasa tarbetu halduskoormuse ja tarbetud nõuded nii põllumajandustootjatele kui ka riiklikele haldusasutustele, ning KUTSUB seetõttu ÜLES kehtestama ÜPP strateegiakavade jaoks strateegilisemaid, oluliselt vähem keerukaid, sidusamaid ja kergesti rakendatavaid norme, tagades samal ajal stabiilsuse. RÕHUTAB, et ÜPP tulemuspõhist struktuuri on vaja veelgi parandada;
25. KUTSUB TUNGIVALT ÜLES lihtsustama ja kiirendama ÜPP strateegiakavade heakskiitmise ja muutmise menetlust, keskendudes vähemate üksikasjadega nende strateegilisele olemusele ning võimaldades seega kiiret vastuvõtmist ja reageerimist konkreetsetele vajadustele ja muutuvatele oludele;
26. JUHIB TÄHELEPANU sellele, et digitehnoloogia edasise arendamise ja kasutamise eesmärk peaks olema vähendada nii põllumajandustootjate kui ka haldusasutuste halduskoormust, aidates üha enam kaasa seirele ja kontrollile, lihtsustades põllumajandustootjate aruandlus- ja dokumenteerimiskohustusi ning kvaliteedi hindamise nõudeid;

27. RÕHUTAB, et seire- ja hindamissüsteem peaks olema tõhusam, läbipaistvam ja lihtsam näitajate kogumi, kontrolli- ja karistussüsteemi vajalike üksikasjade ning ÜPP strateegiakavade hindamise osas ning see ei tohi suurendada kohapealsete kontrollide survet. ON VEENDUNUD, et ühikuumade süsteem tuleks uuesti läbi vaadata, eelkõige IACSiga hõlmamata meetmete puhul;

Rohepööret edendavad täiendavad stiimulid põllumajandustootjatele kestlikuma põllumajandussektori nimel

28. RÕHUTAB põllumajanduse ja põllumajandustootjate otsustavat ja aktiivset rolli rohepöördes ning TOONITAB, et põllumajanduse valdkonnas ELi kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisele aitas kõige rohkem kaasa ÜPP;
29. MÄRGIB, et rohepööret on võimalik saavutada ainult partnerluses põllumajandustootjatega, ning RÕHUTAB seetõttu, et neile tuleb luua piisavad stiimulid ja neis tuleb tekitada huvi ökoloogiliselt vastutustundlike põllumajandusliku tootmise tavade kohaldamise vastu, andes neile nende ökosüsteemiteenuste eest hüvitisi, mis on suuremad kuludest ja saamata jäänud tulust;
30. TUNNISTAB, et ökosüsteemide nõuetekohane toimimine ja säilitamine on toiduga kindlustatuse tagamiseks ülioluline, mistõttu on vältimatu, et ÜPP aitab jätkuvalt kaasa põllumajandussektori üleminekule kestlikumatele tavadele, mis aitavad saavutada ELi eesmärke kliima, elurikkuse, keskkonna, mahepõllumajanduse ja loomade heaolu valdkonnas ning muid ELi kestlikkuseesmärke, ning TULETAB MEELDE vajadust tagada õige tasakaal majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase kestlikkuse vahel, muutes panuse ökosüsteemi teenustesse atraktiivseks;
31. TULETAB MEELDE asjaolu, et põllumajanduse heitkogused tulenevad ka looduslikest protsessidest, mistõttu on põllumajandussektoril kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisel looduslikud piirangud. RÕHUTAB, et põllumajandusest tulenevat kasvuhoonegaaside heidet võivad aidata vähendada teadusuuringutel ja innovatsioonil põhinevad lahendused;

32. TULETAB MEELDE, et teatavate tingimuslikkuse standardite järgimine on mõne põllumajandustootja jaoks keeruline, ning RÕHUTAB seetõttu vajadust kohandada norme nii, et need oleksid teostatavamad ja põllumajandustootjate jaoks kergemini täidetavad;
33. TULETAB MEELDE, et ökokavad on loodud selleks, et suurendada sektori panust kliima- ja keskkonnanäesmärkide ning loomade heaolu eesmärkide saavutamisse; ning KUTSUB ÜLES tugevdama nende meetmete rolli esimese samba peamise vahendina rohepöörde kontekstis. RÕHUTAB, et nende potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks tuleks uurida võimalusi nõuete ühtlustamiseks ja lihtsustamiseks, et hõlbustada praktilist rakendamist, võimaldades samal ajal liikmesriikidele vajalikku paindlikkust oma eripäradega tegelemiseks;
34. TUNNISTAB, et teise samba vabatahtlikud põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmed koos stiimulipõhise lähenemisviisiga on keskkonnakaitse ja kestlike põllumajandustavade edendamise peamine vahend ning seetõttu tuleks neid edasi arendada;
35. ON VEENDUNUD, et põllumajandustootjatele tuleb pakkuda stiimuleid ja toetust, et nad võtaksid kasutusele uuenduslikke nutitehnoloogiaid ning agroökoloogilisi ja süsinikku siduva majandamise tavasid, mis võivad aidata veelgi kaasa kliima- ja keskkonnanäesmärkide saavutamisele ning hõlbustada rohepööret;

Riskijuhtimine ja kriisidega tegelemine ELi kriisikindla põllumajanduse nimel

36. TULETAB MEELDE, et üha suurem arv looduse ja turuga seotud kriise, nagu erakorralised ilmastikunähtused, sagedasemad ja intensiivsemad loomahaigused ja taimekahjustajad, suured sisendkulud ja välisturushokkidest tulenevad häired põhjustasid tõsist kahju ja tõsiseid kahjustusi ning halvendasid märkimisväärselt sektori konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet;
37. RÕHUTAB vajadust tõsta teadlikkust, parandada kliimamuutustega kohanemist ning veelgi edendada riskiennetusmeetmeid ja kliimamuutusteks valmisolekut põllumajandustootjate seas ning võtta vastu asjakohased riskijuhtimisvahendid ja -strateegiad, seadmata takistusi turupõhiste lahendustele. JUHIB TÄHELEPANU sellele, et riskijuhtimisvahendeid tuleks edasi arendada, et suurendada sektori vastupanuvõimet ning hõlmata mitmesuguseid paindlikke kindlustuse ja ühisfondide meetmeid, mis on toetusesaajate jaoks atraktiivsed;

38. TUNNISTAB, et vesi on põllumajandusliku tootmise peamine ressurss, ning RÕHUTAB, kui oluline on suurendada veekogude taastuvust, vee kättesaadavust ja veemajandust ELis. INNUSTAB komisjoni võtma käimasolevates ja tulevastes veega seotud algatustes arvesse põllumajanduse eripära;
39. RÕHUTAB vajadust täiustada olemasolevat kriisipoliitika raamistikku paindlikumate normidega, mis annavad liikmesriikidele ja Euroopa Komisjonile õiguse reageerida kriisiolukordadele vajadustest lähtuvalt, kiiresti, tõhusalt, läbipaistvalt ja mittediskrimineerivalt, et leevendada kahjulikku mõju põllumajandussektorile;
40. KUTSUB ÜLES andma liikmesriikidele rohkem paindlikkust ÜPP vahendite kasutamisel, et reageerida piirkondlikele või riiklikele kriisiolukordadele;
41. ON SEISUKOHAL, et ühise turukorralduse määrusega on ette nähtud asjakohased õiguslikud vahendid eri liiki kriisiolukordadest mõjutatud põllumajandustootjate toetamiseks, kuid RÕHUTAB, et vaja on kiiremaid ja lihtsamaid menetlusi põllumajandustootjatele erakorralise toetuse andmiseks;

Teadusuuringutel ja innovatsioonil põhinev teadmispõhine põllumajandus rohepöörde edendamiseks

42. RÕHUTAB, et teadusuuringud ja innovatsioon on kestliku ja konkurentsivõimelise põllumajanduslike toiduainete tootmise ja töötlemise peamine liikumapanev jõud ning neil on keskne roll kestliku, ohutu, tervisliku, täisväärtusliku ja taskukohase toidu saavutamisel;
43. TUNNISTAB põllumajanduse teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemi (AKIS) olulist rolli ja tõhusust teadmispõhise põllumajanduse edendamisel ning ELi ÜPP võrgustiku märkimisväärsed edusamme keskkonna- ja kliimaalase teadmussüsteemi tugevdamisel;
44. TOONITAB ringmajanduse ja biomajanduse rolli bioloogiliste ressursside, uuenduslike meetodite ja looduspõhiste tavade tõhusal kasutuselevõtul, et toetada põllumajandus- ja metsandussektori rohepööret, ning TUNNISTAB sellega seoses ÜPP tähtsust. RÕHUTAB, et uus ÜPP peaks veelgi edendama, mitmekesistama ja integreerima biomassi rolli taastuva süsiniku peamise allikana;

45. TUNNISTAB innovatsiooni investeerimisel esinevaid finantsraskusi ning MÄRGIB, et teadmiste juurdepääsu puudumine takistab mitmesuguste kestlike tehnoloogiate kasutuselevõttu. RÕHUTAB vajadust sektori mitmekesisusele vastavate rakendusuringute, tehniliste lahenduste ja innovatsiooni järele, et tekitada mõju ning kaasata põllumajandustootjaid, metsandusettevõtjaid ja teisi maapiirkondade sidusrühmi paremini innovatsiooniprotsessi;

46. KUTSUB uut komisjoni koosseisu ÜLES neid järeldusi oma ametiaja esimese 100 päeva jooksul põllumajandus- ja toidualase visiooni ettevalmistamisel arvesse võtma;
47. KUTSUB uut komisjoni koosseisu ÜLES võtma neid järeldusi arvesse 2027. aasta järgset ühist põllumajanduspoliitikat käsitlevate seadusandlike ettepanekute ettevalmistamisel ning RÕHUTAB vajadust võtta ettepanekud vastu aegsasti, et anda piisavalt aega kaasotsustamismenetluseks. TULETAB MEELDE, et kaasseadusandjad kannavad poliitilist vastutust ÜPP seadusandlikes meetmetes sisalduvate poliitiliste valikute tegemise eest.
